

TAMME LEHT

Tartu Tamme
Gümnaasium
oktoober 2021

TOIMETUS

Peatoimetaja

Kristo Saarna

**Küljendaja ja
toimetaja**

Steffy Prants

**Keele – ja
kultuuritoimetaja**

Ingrid Janter

Toimetaja

Aune Altmäe

Toimetaja

Lisette Oru

Toimetaja

Reili Rebane

Toimetaja

Irene Roots

Toimetaja

Stefi Treier

JUHTKIRI

Kristo Saarna

Head Tamme Lehe lugejad!

Uus õppeaasta on juba mõnda aega käinud ja ees ootab vaheaeg! See tähendab, et Tamme Lehel on äärmiselt suur rõõm tuua teieni värsket väljaanne, millest leiab palju uut ja põnevat! Intervjuu meie bioloogiaõpetaja ja aasta gümnaasiumiõpetaja 2021 Urmas Tokkoga, reportaaž õpetajate päevast ja uute kümnendike mõtted - need

on vaid mõned teemad.

Loodame toimetusega olla sellel aastal rohkem nähtavad, võib juhtuda, et küsime nii mõneltki õpilaselt erinevate teemade kohta arvamusi, diktofon käes. On aeg tulla arvut eest ära ja teha uut moodi ajakirjandust, sest see ei ole ainult kirjutamine, vaid inimestega suhtlemine ja diskussioonide tekitamine. Igatahes on koolilehe toimetuse tuleviku suhtes optimistlikult meelestatud!

Emotsiooniderikast, värvilist ja mõnusat oktoobrikuud!

Tamme Lehe peatoimetaja

Kristo Saarna

ÕE PRESIDENDI SÕNAVÕTT

Tormi Kalle

Tere!

Mina olen Tormi Kalle, loodusklassi abituri-ent ja õpilasesinduse president. Alustades oma õpinguid siin koolis, teadsin ma kohe, et tahan kaasa lüüa õpilasesinduse töös ja panustada kooliellu. Mõte kandideerida presidendiks tuli mul tegelikult juba varem, nimelt eelmisel aastal, kui sain ajutiselt juhatada koosolekuid - see oli lahe! Otsustasin sel aastal kandideerida seetõttu, et anda edasi oma teadmisi ja kogemusi meie õpilasesindusele. Loodan, et saame sel aastal koolis üritusi organiseerida, kuna vaheldus tavapärasest koolielust kulub meile kõigile ära. Seoses koroonaviirusega peame olema muidugi ettevaatlikud, kuid seejuures loovad, et korraldada võimalikult

hästi koosolekuid ja hoida meie koolipere heaolu ja tervist korras. Loodan, et tuleme sellega hästi toime.

Olen väga rahul, et oleme saanud oma tööga pihta hakata. Korraldatud õpetajate päev oli lõbus, ladus ja meeldejääv.

Õpilasesinduses olev õhkkond on töökas ja muhe. Paar nädalat tagasi saime koos koolis veeta öö, kus mängisime erinevaid meeskonnamänge ja õppisime teineteist tundma: see on andnud hea tõuke kokkukõhiva meeskonna moodustamiseks.

Soovin kogu kooliperele omalt poolt õppimiste ja pingutuste kõrvalt ka nautimise hetki, lõõgastust ja kergust.

Pildi autor: Ketlin Naarits

INTERVJUU ÕPETAJA URMAS TOKKOGA

Aune Altmäe

Kui kandideeriksite meie kooli kui õpilane, kas siis valiksite meditsiini- või loodussuuna ja miks?

Valiksin loodussuuna, sest mulle meeldib väljas käia ja rohkem loodust tundma õppida. Loodussuund võrreldes meditsiinisuunaga ka sellepärast, et ma poleks nii täpne, kui on tarvis arsti või õena töötades. Näiteks pole ma väga täpse käega, täpsete katsete (või süsti tegemise) juures kipub käsi pisut värisema või vahel ka midagi ununema ning meditsiinitöötajana selline suur vastutus võtta oleks ehk natuke kahtlane.

Miks Tamme Gümnaasium ehk mis selle kooli juures võlub, et Te ei ole kooli vahetanud?

Tamme Gümnaasiumi vaimsure ja sõbraliku keskkonna pärast, milles on suur roll ka õpilastel, mitte ainult kolleegidel, kellega meil on väga hea klappimine. Õpilased on väga heatahtlikud, mida alati – arvan – igas koolis ei pruugi välja paista. Siin koolis on alati olnud ja on heatahtlik ja arendav õhkkond ning tubli töötegmine. Meil ei kaasne sellega olulisi konflikte. Kuigi vabariigi tasemel tippsaavutusi, näiteks olümpiaadidel ja riigieksamitel, võiks rohkem olla, on ka lihtsalt enesearendamine ja pingutus tähtsad.

Millised emotsioonid Teid valdasid, kui saite aasta gümnaasiumiõpetaja auhinna?

Ikka rõõmustav. Emotsioone ma ei oskagi nimetada, päris eufooriat ei olnud, aga väga rõõmus meel oli küll. Teine tundeline sõna oleks tänulikkus. Sellist auhinda ei saa üksi tehes, õpetaja töö sõltub ikkagi väga palju õpilastest ja kollektiivi koostööst. Nii on sellelgi tunnustusel väga suur tagamaa: pikaaegne püüd hästi töötada ja end tasapisi arendada, head suhted õpilaste, lapsevanemate, teiste õpetajate ja koolitöötajatega, kooli koostööpartnerite ning viistlastega.

Veidi aega tagasi toimus teadlaste öö festival. Miks on oluline, et meie kool võtab sellest osa?

Ikka traditsiooni hoidmiseks ja teaduste propageerimiseks. Oleme Eestis esimene kool, kes seda on teinud (nüüd osalevad juba paljud koolid), umbes 16 aastat tagasi alustasime sellist koostööd teaduskeskusega AHHA. Ka siis, kui olime vanas koolimajas ja AHHA-l ei olnud veel oma maja, käisid meie kooli õpilased neil abis teistes Tartu linna asutustes katseid tegemas, näiteks botaanikaaias või muuseumites. Hiljem hakkasime teadlaste öö sündmusi korraldama ka oma koolimajas. Kõige muu kõrval on see sündmus meie koolile hea reklaam: siia tulla ja siin on meeldiv olla.

Veel sellepärast, et need õpilased, kes aitavad töötube korraldada ja läbi viia, arenevad seda tööd tehes ka ise, saavad uue kogemuse ja tunnevad sellest rõõmu.

URMAS TOKKO

Pildi autor: Tiina Oja

Teile meeldib reisida ja looduses käia. Mis on kõige huvitavam loodusmatk, kus olete käinud?

Kõige huvitavamad on ikkagi välismaised mägitad. Midagi teistest ettepoole seada on päris raske, kuna olen küllalt palju mägedes matkanud. Kõige huvitavamad on sageli ka kõige raskemad: näiteks Tansaania Kilimanjaro tipus käimine. Teine, mis oli päris närvekõditav oma ohtlikkuse pärast, ja mille tippu ilmselt enam uuesti minna ei riskiks, oli Mont Blanc.

10. loodusklassid käivad kohe septembris seenepraktikal. Mis on aga Teie lemmikseen?

Minu lemmikseen on ikka kukeseen, nagu on eestlaste tüüpiline vastus, aga teiseks meeldivad mulle ka väikesed männiriisikad.

Mis on Teie lemmik aastaeg ja miks?

Kevad. Mulle tegelikult meeldivad kõik aastaajad, mõnes mõttes väga külm talv välja arvatud, sest mulle ei meeldi tohutus riidehunnikus ringi käia ja ikka külmetada. Mulle meeldivad kevade värsked lõhnad ja alanud vetevulin. Kõige rohkem meeldib mulle just varakevad ja siis tärpanud sinilille-, varsakabja- või ülaseõied.

Mis äratav Teid hommikuti kõige paremini üles ja kas olete pigem öökull või lõoke?

Äratuskell äratav mind kõige paremini üles. Olen

öökull nagu päris paljud õpilased, seega öösiti kaua üleval ning hommikuti on ärkamisega raskusi. Magaksin hommikul väga kaua ja ega miski muu peale äratuskella virguma ei aitagi. Viimastel aastatel on palju aidanud hommikul Emajões ujumine, mistahes aastaajal.

Kuidas Teie pannkooke sööte?

Mõnikord meeldib mulle pannkook ilma milletagi. Magusaid ja moosiga või soolaseid pannkooke süüa ka heal meelel, ent tihti on mulle sobivaim "lihtsalt sai".

Olete õpetaja, kes oskab sõnu hästi ritta seada. Mis on Teie lemmiksõna või millist sõna kasutate kõige rohkem?

Seda oskavad ilmselt öelda õpilased, milline on mõni mu parasiitsõna, ...aga olen tähele pannud, et tihti lõpetan vestlused sõnaga "Olgu!".

Mida oma ehk 10. meditsiiniklassile soovite?

Soovin, et praegune sõbralik omavaheline olek jätkuks ka pärast gümnaasiumi: et nad õpiks kõvasti ja targalt, aga leiaks aega ka lõõgastumiseks ja inimestega koos olemiseks. Veel soovin, et nad arendaks oma mõtlemist veel paremaks, harjutaks nii igasuguste õppeainete teadmiste omavaheliste seoste nägemist kui ka üldse kõige üle mõtlemist, mida maailmas märkavad.

REPORTAAŽ: KULTUURIKOHVIKU MEELEOLUD

Ingrid Janter

Teadlaste öö viimane päev on kätte jõudnud - nimelt päev (24. september), mil üritus jõuab Tamme gümnaasiumisse. Tunnid on läbi, õpilased on aegamisi koolimajast lahkunud. Meie (kultuuriklasside õpilased, eesti keele ja kirjanduse õpetajad) mitte.

Aega veel on, aga tegutsema peab ikkagi. Vaja on kleepida menüüd värvitud ajalehtedest alustele, panna toidud serveerimiseks valmis, kaunistada kohvikuruumi... Kirjutasime isegi valmistatud toitude koostisosad välja juhuks, kui kellelgi on allergia. Meeleolu lisas mõnus taustamuusika: alguses Rock FM, seejärel võtsid õpilased juba üle ja panid käima oma soovilaule.

Olime klassikaaslastega jäänud kaarte mängima ning kui me taas klassiruumi 305 sisse astusime, oli see kosmose moodi sooja lillaka valgustusega ning laes rippusid helendavad tuled. Lauad olid linadega kaetud, menüüd olid asetatud igale lauale. Need menüüd, mis üle jäid, asetati teistesse nähtavatesse kohtadesse. Lugeda võis lustakaid meedia ja kultuuriga seotud nimesid, nagu Kärmase Käkk, Keelevigad ning Saagimi Piimavann.

Meile anti teadlaste öö festivali särgid - ettekandjad said nüüd justkui vormiriided kätte. Veel viimased hetked saime klassiruumides muusikale *vibe*’ida, kui kell sai 18 ning külastajad hakkasid tagasihoidlikult sisse hiilima. Osa piilus kavalalt ukse tagant, mis kohvikus toimub, neid uudistajaid julgustasime sisse astuma.

Kui ise parasjagu ettekandja ei olnud, sai tagaruumis ehk kõrvalklassis omavahel vestelda, mõnda suupistet proovida ja tahvile toredaid joonistusi teha. Kohvikus toimusid ka lisaks söömisele erinevad meelelahutuslikud tegevused: kolm erinevat muusikaesinemist ja õpetaja Liina Nageli korraldatud omanäoline versioon telesaatest “Teletaip”. Seega sai maitsvatele paladele kõrvale kuulata ka muusikapalasid või vastata eriilmelistele silmaringiküsimustele.

Kella 21 ajal, kui üritus hakkas lõpule jõudma, oli veel kohvik inimesi täis. Tasapisi aga hakkasid inimesed gruppide viisi tõusma ja lahkuma. Hakkasime toite kokku pakkima, üksteisele kaasa pakkuma. Asetasime lauad tagasi nagu klassiruumis ikka, pühkisime mahakukkunud toiduraasud kokku ja viskasime ära. Lootsime, et ilusad kaartes ripuvad lambid jäävad klassiruumi veel mõneks ajaks, just kui kultuurikohviku kajaks. Kui astusime mõni päev hiljem taas klassiruumi, olidki need seal, hoidmas meil meeles seda vahvat kogemust.

ÕPETAJATE PÄEV

Stefi Treier

Teisipäeval, 5. oktoobril toimus Tartu Tamme Gümnaasiumis õpetajate päev. Nii nagu traditsiooniks, said sel päeval abiturientid end õpetajate kingadesse panna ja õpetajad said see-eest hetkeks puhata ja osa võtta õpilasesinduse poolt korraldatud tegevustest.

Õpetajatel oli võimalus hommikul osaleda joogas, et lõõgastuda ja võtta päev eriti mõnusal viisil vastu. Samuti said nad kaasa lüüa erinevates orienteerumispunktides: alates Eesti mängu moodi mälu-mängust kuni munaga slaalomini.

Õpetajaametit proovinud abiturientid jagavad oma muljeid:

Marianne Kivi (12IT): “Asendasime klassiõega õpetaja Maiu Nurkat. Väga huvitav oli võrrelda klasside tegutsemise kiirust ja eri õhkkondi. Meil oli kaks tundi 11. klassidega ja kaks tundi 12. klassidega. Kõige rohkem kartsime 12. klassidele tundi anda, sest pelgasime, et keegi ei taha tegevustest osa võtta. Meie üllatuseks oli nendega väga mugav ja

hubane keskkond ning eriti rõõmsat meelt tekitab see, et saime oma paralleeli, 12. tehnoloogia klassiga palju lähedasemaks.”

Reelika Samm (12IT): “Mulle meeldis erinevaid klasse õpetada ja vanu teadmisi endale meelde tuletada. Raskevõitu oli aga tunni ettevalmistamine, kuna enne pidin ka ise materjalist aru saama ja ülesanded läbi lahendama. Väga südantsoojendav oli õpilaste käitumine: nad korrigeerisid mind, kui oli vaja, ning võtsid mind üleüldse soojalt vastu. Iseenesest ütleks, et õpetajaamet ei ole üldsegi mitte kerge. See kannatlikkus ja aeg, mis õpetajad meisse panustavad, on imetlusväärne. Respekt!”

Abituriendid jäid õpetamise kogemusega väga rahule ning said parema ülevaate sellest, mida õpetajad iga päev kogevad. Ehk saab loota, et kellelegi hakkas amet niivõrd meeldima, et tahab ka ise kunagi õpetajaks saada.

Õpetajate päevale pani lõpu õpilasesinduse poolt korraldatud gala. Galat juhtisid Emma Triin Seer ja Kasper Suur. Üritust alustas koor lauluga “Armasta mind” ning õpetajate tänamiseks näidati videot, kus igat õpetajat iseloomustati mõne armsa lausega. Õhtut sisustas loomulikult ka ÕE etteaste ning traditsiooniline tänu gala, kus tunnustati Tamme kõige-kõiget ja Tamme patriooti.

Piltide autor: Ketlin Naarits

VÄLKINTERVJUU ÕPETAJA ANDRI VÕSOKOVSKIGA

Lisette Oru

Meie kooli on tulnud palju uusi õpetajaid. Sellega seoses mõtlesime Tamme Lehe kollektiiviga, et võiksime kirjutada artikli meie uuest toredast ja särasilmsest õpetajast Andrist!

Küsisime Andrilt mõned küsimused, kes ta täpsemalt on, millised on tema hobid väljaspool kooli ning miks just Tartu Tamme Gümnaasium.

Kust kohast Te täpsemalt tulete? Tutvustage ennast lühidalt. Väga põnev küsimus. Tulen Põlva- maalt Räpina vallast. Tänapäevaks olen sirgunud 22aastaseks ja kasvatan kodus koos elukaaslase Innaga peagi üheaastaseks saavat väikeneidu Maiat. Kõik vabad hetked muude lisakohustuste kõrvalt jäävad perekonnale. Armastan ja naudin seiklemist mööda Eestimaad.

Miks valisite just Tamme Gümnaasiumi? Mis Teid võlus selle kooli juures? Avanes võimalus kandideerida Tartu Tamme Gümnaasiumi õppenõustaja ametikohale. Ei mõelnud kaua, kui dokumendid olid teele saadetud, ja peagi kutsuti vestlema ja kooliga tutvuma. Tamme juures võlus mind väga sõbralik ja lahke vastuvõtt. Sõbralikud ja energilised õpilased, mõistvad ja koostööaltid kolleegid koos toetava juhtkonnaga. Põnev koolimaja, ägedad lahendused ja huvitav kooliprogramm.

Te olete väga aktiivne inimene, millega Te tegelete väljaspool kooli? Kas just väga aktiivne, aga natuke kindlasti. Kooliväliselt löön kaasa aktiivselt oma kodukohas. Olen noorim Räpina vallavolikogu liige, olen tegus õhtujuht, harrastusnäitleja ja abimees vanemate toitlustusettevõttes. Lisaks mittetulundusühingu Linte Tegusad eestvedaja ja talvisel kõige kaunimal ajal kamina ees peresid ter- vitamas ja jõulusoojust toomas.

Kas Teil on juhtunud meie koolis juba ka mingi väike naljakas intsident? Ei valeta, kui ütlen, et ajan nädalas kahel või kolmel korral trepid sassi ja ei jõua alati sinna, kuhu vaja. Mitmeid kordi olen jooksnud teisele korrusele, et pääseda aulasse. Alles hiljem

jõuab kohale, et aula ei asu teisel korrusel, vaid kolmandal.

Mis oli koolis Teie lemmikaine? Armastasin koolis kehalist kasvatust, eesti keelt, keemiat ja bioloogiat. Kui küsida, miks, siis täna sellele eriti vastata ei oska. Ehk üheks põhjuseks kahe viimase aine juures võib see olla, et minu ema on õppinud keemiaõpetajaks. Innustas ja õpetas kodus neid aineid väärtustama ja hindama.

Mida Te ütleksite 16-aastasele iseendale? Andri, oled üks ütlemata vahva inimene! Mine sama kiirelt ja vingelt edasi!

Mis sõnadega Te ennast kirjeldaksite? Täpne ja tähtaegadest kinnipidav, põhjalik ja iseseisev, hea organiseerija, kaaslastest hooliv, rõõmsameelne ja sõbralik, rutiini ja režiimi armastav, sihikindel ja teo- tahteline, viisakas ning perekonda väärtustav.

Suur tänu õpetaja Andrile, kes vastas meie küsimus- tele. Tamme Leht ja kogu koolipere tänab!

Pilt: erakogu

REBASTE REPS

Reili Rebane

22. septembril toimus rebaste repsimine ehk meie uute kümnendike kooli sisseelamine ning proovile panek. Selle päeva planeerimine algas juba mitu nädalat varem, kui abiturientid, kes tundsid huvi päeva korraldamise vastu, said omavahel ideid ning mõtteid jagada. Esimesel korral võttis osa planeerimise koosolekust, kus arutati läbi, mida tohib teha ning mis pole väga sobilikud, ka direktor. Repsi päevaplaan jagati mitmeks osaks ning iga osa eest vastutas kindel inimene või grupp.

Kümnendikud jäid üldiselt päevaga rahule. Neile meeldisid väga ühistegevused: hommikune

rongkäik haridusasutuste juures, häiretele reageerimised, aatriumi ja õuemängud, maailma-

koristuspäevast osavõtmine ning klassi etteasted. Samas oli ka selliseid õpilasi, kes oleksid valmis olnud rohkemaks ning keerukamateks ülesanneteks.

Rebaste kommentaare:

“Mõeldes tagasi repsimise päevale tulevad kõige esimesena meelde erinevad ülesanded, mis õues toimusid (*shot*'i-jooks, sõnade järgi laulude ütlemine ja muu). Need olid lihtsalt nii lahedad ja lõbusad ning oli väga tore klassiga koos neid ülesandeid lahendada. Meeldejääv oli ka hommikuvõimlemine. Muidugi ei saa mööda vaadata ka häiretest :)).”

“Väga tore päev oli, lahedad mängud, etteasted. Tore oli see, et ei pidanud midagi alandavat tegema ega rõvedaid toite süüa. Väga meeldis hommikune võimlemine ja rongkäik, niisamuti alarm, mille kostudes kõhuli pidi heitma.”

“Liiga leebe. Lootsin rohkelt piina, aga jäi natuke lahjaks kahjuks.”

“Parim ülesanne oli hommikul haridusasutuste juurde marsimine ja nende tervitamine. Kõige huvitavam ülesanne oli jooksmine koos *shot*'i-võtmisega. Kindlasti oli üks meeldejäävamatest momentidest vande andmine ja ristimine. Ning veel koos klassiga esituse väljamõtlemine ja nendega aja veetmine. Tore oli kanda kindlat värvi riideid vastavalt suunale ja näole joonistatud vurre.”

Pildi autor: Reili Rebane

Kristo Saarna küsis 10. klasside õpilastelt, kuidas nad kooliga on kohanenud.

Selles numbris saab sõna 10. loodusklassi õpilane Laura Saaremõts:

Kuidas kirjeldad oma klassi? Selline üpris muhe seltskond on meile kokku tulnud, nii ilusad ning targad inimesed. Klassijuhataja on meeletult tore. Tõesti super rahul! Kui ainult see välja arvata, et me oleme veidi vaiksed, aga küll seda viga jõuab parandada. Ühesõnaga *amazing* klass!

Kuidas on seni Tammes meeldinud? Väga on meeldinud, ainult positiivsed võbinad.

Mis on siiani kõige eredamalt meelde jäänud? Seenepraktika (mis oli küll lühendatult, aga ikka äge), reps, kindlasti toit, klassikaaslased ja kui toredad kõik siin on - vau!

Miks valisid just selle suuna? Tundus selline huvitav, loodus on ju püha paik.

Mida sa enim selle aasta jooksul ootad? Balli ja klassiüritusi, kõike, mida pakutakse.

Mida tahaksid jõuda selle 3 aasta jooksul teha/ korda saata? Aasta kool 2021 olla, UPT ära teha, olla vingeim klass, veeta klassiga kvaliteetaega ja üldse koolike ära lõpetada.

12LO Maileen Rohtmets
oma 10TE rebastega
Pildi autor: Charleen Piller

Pildi autor: Helen Lang

Pildi autor: Charleen Piller

ARVUSTUS: INIMENE MÄNGIB JUMALAT: FERDINAND VON SCHIRACHI "TERROR"

Kristo Saarna

Ilusal septembrikuu õhtupoolikul seadsin sammud Sadamateatrisse, sest lavale oli jõudnud kauaoodatud Ferdinand von Schirachi kirjutatud näidend "Terror". Pean tunnistama, et ootused olid üpris kõrged. Miks? Sellepärast, et lõpuks on toodud lavale midagi uut, värske kontseptsioon. Väga paljudes lavastustes on publik passiivses vaatajarollis, kuid "Terrorit" võib nimetada interaktiivseks lavastuseks, sest etenduse lõpus saab publik hääletada peategelase saatuse üle.

Etenduse tegevuspaigaks on hall ja emotsioonitu kohtusaal, kus toimub kohtumõistmine Saksa õhujõudude hävitaja, piloodi Lars Kochi üle. Major tulistas käsuvastaselt terroristi poolt kaaperdatud reisilennuki alla, kõik 164 pardalolijat hukkusid. Selle teguviisiga päästis Koch aga 70 000 spordifänni elu, kes viibisid samal ajal jalgpalliväljakul, kuhu

terroristil oli plaan lennuk alla kukutada. Etenduse jooksul saavad sõna kõik osapooled: prokurör Nelson (Maria Annus), kaitsja Begler (Margus Jaanovits), tunnistaja Christian Lauterbach (Riho Kütsar) ja reisilennukis hukkunu lähedane (Lena Barbara Luhse), samuti kohtu eesistuja (Merle Jääger) ja kohtusekretär (Liisa Jurtom).

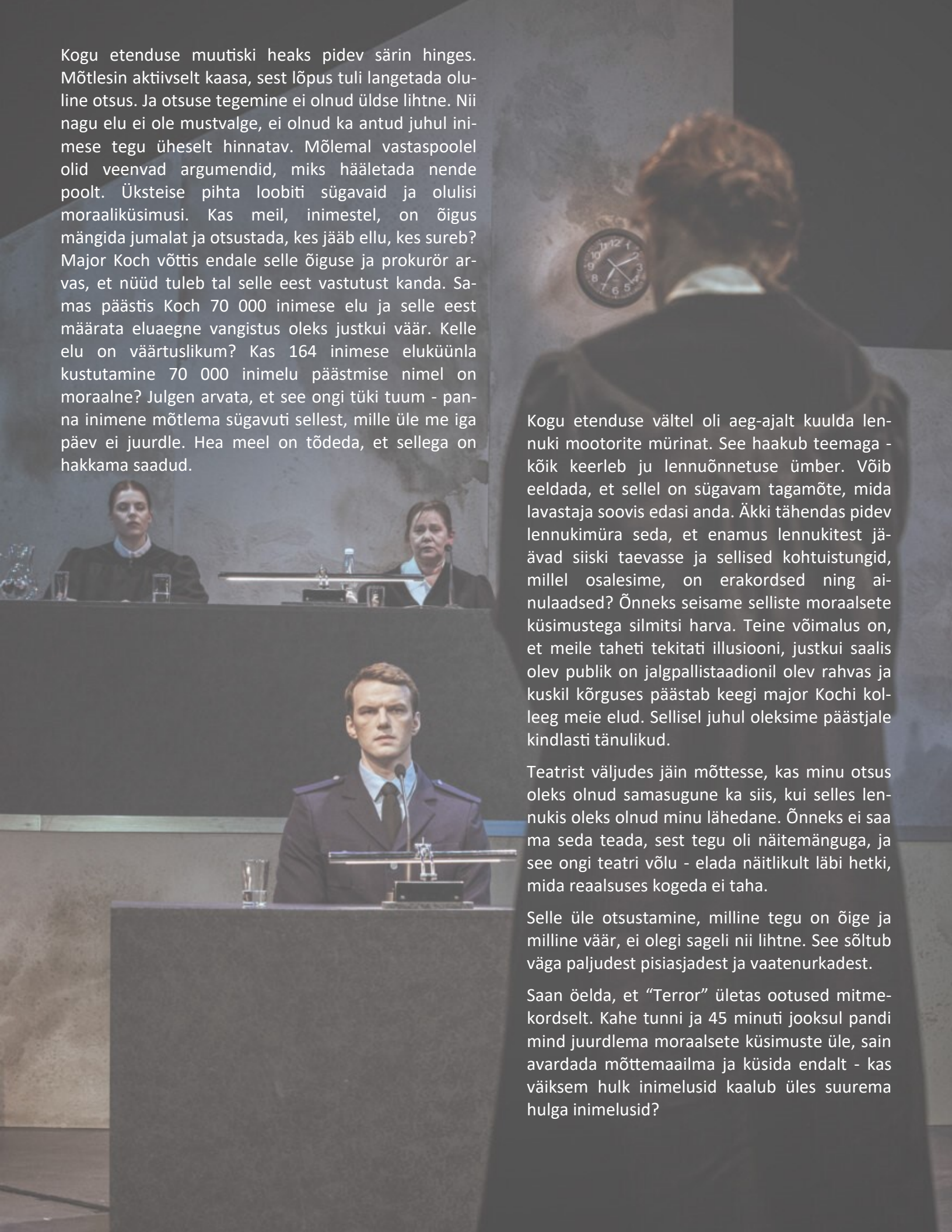
Lavakujundus on morn ja rusuv. Kohtusaali seinal võib näha viidet lennukisabale või tiivale. Kuid see polegi tükk, milles mängiks olulist rolli lavakujundus. Tähtis on see, mis toimub nende laudade taga: seal otsustatakse ühe inimese saatus.

Etendus algab juba siis, kui publik veel saali tuleb ja kohti otsib, sest paar minutit enne seitset käib kohtusekretär mööda lava ringi, asetab mustade kaantega toimikud laudadele, valab klaasidesse vett. Enne kohtuistungit tuleb kohtu eesistuja saali ja räägib publikule, kui olulise

otsuse peame täna langetama. Ta soovib kuulata oma südame häält. Selline etenduse sissejuhatuse hägustab publiku ja näitlejate vahelist piiri, me ei olnud pelgalt pealtvaatajad, vaid osatäitjad.

Eriliselt jäi mulle näitlejatest silma prokurör Maria Annus, kelle rollilahendus oli konteksti eriti sobiv. Kui enne võis publik olla major Kochi süütaks hääletamise poolel, siis pärast Annuse jõulisi ja sihikindlaid sõnavõtte oli vastaspoolele üsna lihtne üle minna. Prokurör esitas lihtsa küsimuse: "Miks ei antud käsku jalgpallistaadion inimestest tühjendada? Aega oleks selleks olnud." Tõepoolest, ka mina polnud sellele mõttele tulnud, kuid kui see väide esitati, tundus veider, et seda käsku ei antud. Vastuväiteks julgen öelda, et tagantjärele on kõik targad. Oleme inimesed ja meie mõistus võib lakata kriisisituatsioonis kiiresti otsuseid tehes ratsionaalselt mõtlemast.

Kogu etenduse muutiski heaks pidev särin hinges. Mõtlesin aktiivselt kaasa, sest lõpus tuli langetada oluline otsus. Ja otsuse tegemine ei olnud üldse lihtne. Nii nagu elu ei ole mustvalge, ei olnud ka antud juhul inimese tegu üheselt hinnatav. Mõlemal vastaspoolel olid veenvad argumendid, miks hääletada nende poolt. Üksteise pihta loobiti sügavaid ja olulisi moraaliküsimusi. Kas meil, inimestel, on õigus mängida jumalat ja otsustada, kes jääb ellu, kes sureb? Major Koch võttis endale selle õiguse ja prokurör arvas, et nüüd tuleb tal selle eest vastutust kanda. Samas päästis Koch 70 000 inimese elu ja selle eest määrata eluaegne vangistus oleks justkui väär. Kelle elu on väärtuslikum? Kas 164 inimese eluküünla kustutamine 70 000 inimelu päästmise nimel on moraalne? Julgen arvata, et see ongi tüki tuum - panna inimene mõtlema sügavuti sellest, mille üle me iga päev ei juurdle. Hea meel on tõdeda, et sellega on hakkama saadud.

Kogu etenduse vältel oli aeg-ajalt kuulda lennuki mootorite mürinat. See haakub teemaga - kõik keerleb ju lennuõnnetuse ümber. Võib eeldada, et sellel on sügavam tagamõte, mida lavastaja soovis edasi anda. Äkki tähendas pidev lennukimüra seda, et enamus lennukitest jäävad siiski taevasse ja sellised kohtuistungid, millel osalesime, on erakordsed ning ainulaadsed? Õnneks seisame selliste moraalsete küsimustega silmitsi harva. Teine võimalus on, et meile taheti tekitati illusiooni, justkui saalis olev publik on jalgpallistaadionil olev rahvas ja kuskil kõrguses päästab keegi major Kochi kolleeg meie elud. Sellisel juhul oleksime päästjale kindlasti tänulikud.

Teatrist väljudes jäin mõttesse, kas minu otsus oleks olnud samasugune ka siis, kui selles lennukis oleks olnud minu lähedane. Õnneks ei saa ma seda teada, sest tegu oli näitemänguga, ja see ongi teatri võlu - elada näitlikult läbi hetki, mida reaalsuses kogeda ei taha.

Selle üle otsustamine, milline tegu on õige ja milline väär, ei olegi sageli nii lihtne. See sõltub väga paljudest pisiasjadest ja vaatenurkadest.

Saan öelda, et "Terror" ületas ootused mitmekordselt. Kahe tunni ja 45 minuti jooksul pandi mind juurdlema moraalsete küsimuste üle, sain avardada mõttemaailma ja küsida endalt - kas väiksem hulk inimesi kaalub üles suurema hulga inimesi?

Omaloomingut kogus Ingrid Janter

Pikk ootus (VS)

Nõrkus on meie tugevus.
Kurbus on meie rõõm.
Üksildus on meie publik.
Pimedus on meie valgus.

Me ootame ja ootame,
aga me ei tee midagi,
et seda ootust lühendada.

Me ootame,
et meie kurbus, probleemid ja pimedus,
läheksid ära.

Ära oota,
et kõik muutub,
tee nii, et kõik muutub.

t2na (Rico Romeo)

mu k2si jookseb verd
ja mu keres pole mina
su maav2line energia
ja mu exide viha

ytlen et tahan just sind ma
tahaks mu pea all su rinda
kuulda su sydant mis minule kuulub
armastus kui ettur ja mina maleruudud

ebaaus me kaugus
see l6putu 6udus
tahan su k2tt pigistada ja hoida
kui teistega oled siis oigan
oigan et mina ei syydanud seda armuleeki
mis sydamed meil viskab samasse tiiki

me sama masti inimesed,
printer kui koopia tegi mu hingesoovist
mu hinge n2gi ja sealsed peegeldused,
unistused,
nii imelised ja palun et l6peta need purustused
su sydant vallutada ma t6esti soovin

Kui sina. (Kärt U)

Soolased pisarad mu huultele jõudmas,
igatsus aina rohkem siiapoole sõudmas.
Tahaksin sinust läbi näha,
tunda su mõtteid oma sees.
Vaadata end sinu silme läbi,
kuid ilmselt tunneksin häbi,
et sinu kalleimat tapan.
Kui vaatad mind,
pilkad tervikut.
märkamatuks jäävad ebakindlused
ning kahtlused õige ja vale suhtes.
Kas suudan end kunagi samamoodi vaadata,
Kui sina?

Häving (Kärt U)

Mis lõpetab meid?
Meid kui inimkonda.
Kas on need teisitimõtlejad sõjalisel teel?
On see loodus mõne bakteri või viirusega?
Hoopis tehnika, mille viisime liiga kaugele?
Võib olla ka meteoriit ohtlikul kiirusel meie
poole paiskumas?

Mis on igas teguris üht?
Aeg.
Jookseme kõik ajaga võidu.
Vanavanemad, kes vaikselt pärandust jagavad.
Koolilapsed, kes bussile hilinevad.
Töölised, kes kojumineku minuteid loevad.
Nii mööduvad sekundid, minutid, tunnid.
Me keegi ei mõtle, et aeg on peatumat.
Inimkond paraku küll.
Ning seda võidujooksu me ei võida...

Kolletus (Helen L)

Sombune sudune sügisilm
keegi veel niidab muru
Kollast kõdu
Pärast keegi läbi udu
kokku riisub murupudru
Kõrsi aina lühemaks viilivad,
rohkem hunnikuid teepervele viivad.
Ära viia lehekünkad, murumülkad
katlamajja ahju alla,
Et kütta soojaks tunneteta südamed,
kuni murust alles ainult muld.

Ajatee (Helen L)

Aeg ei oota
Ta oma rada veab
Samme seab

Annaks endast kõik
Et kasvõi minutiks ootaks
Kingapaela siduda võiks

Kuid kui ootad aega
Venib ta kui kumm
Laksatades peale vaeva

Ajaga sammu ei pea
Alati ta kaks sammu ees
End tema taha ritta sea

Aeg ei naerata kellelegi
Ta sillutab vaid tühjuse teed
Kus pole kuhugi ette vaadata

Liiga vähe
Liiga palju
Liiga järsku
Liiga hilja

Kunagi pole teda piisavalt
Keegi arvele teda juurde ei kanna
Ei saa ära anda
Üle kanda
Aja jõudu keegi ei valda
Ta ennastki ei halda
Vaid jookseb edasi
Sest liiga valus
on vaadata tagasi.

Külaline külm (Helen L)

Siis kui vahtralehed üleöö värvuvad
Ja külm tuul läbi riide puhub
Siis kui karikakrad närbuvad
Ja vihm mööda maanteed uhub

Siis kui päikse silmast suve sära
Ammu juba kadunud ära
Siis kui tamm oma lehed valjult raputab,
Ei kuule ma, kuis tali uksele koputab

Kui meeldis, siis Anna-Grete Kärblane ja
Helen Lang teevad luulet ka *Instagramis: @luulel6ng*

Tahaks olla Su lähedal kui Covid pass kaasas... (T. Asson)

Minu hinges on igatsust,
Sinu pilgus on siirust.
Pakub maailm vaid sigatsust,
nähti kusagil viirust.
Kui su hääl kõlab kähedalt,
heida kaugelt vaid pilk.
Ära möödu nii lähedalt,
kui sul ninas on tilk.
Aga kunagi vähemalt,
viskan maski siis eest.
Saad näha mind lähedalt,
olen ilus ka seest.
Kui Sul palged on jahedad,
võime ollagi koos.
Saame olla nii lähedad,
igapäevases hoos.
Jääb alles vaid paine,
et tuleb mitmeski laine.
Jääb reegel kaks korda kaheks
ja kahemeetriseks vaheks...
Kuskil paistab juba valgus,
hoiame pead veel püsti.
Tuleb maailmas uus algus,
kui kõik saavad süsti.

Made in Tartu 2020, keset Covid-19 pandeemiat

Õpetajalood

T. Asson

Õpetajaks ei sünnita ega sunnita, õpetajaks saadakse kas olude sunnil või juhuslikult

Õpetajat ei saa välja kutsuda. Ta tuleb ise, aga enamasti vael ajal

Õpetajale meeldis koolis käia, sest seal jooksis palk ka istudes

Kui õpetaja tööle jõudis, polnud tööpäev tema üllatuseks veel lõppenud. "Piiramatu tööaeg!" taipas õpetaja

Õpetaja teadis, et töö ajal ei tohi magada, seepärast jättis ta alati magamise ajaks töö pooleli

Ainuke, mis õpetajat ärkvel hoidis, oli hirm maha magada tööpäeva lõpp. Kuid õpetajal oli rahutu uni, sest koolis oli kasutusel avatud klassiuste poliitika

Õpetaja ei maganud kunagi tööposti otsas, sest nii võis mõnele posti all magajale kaela kukkuda. Seepärast magas õpetaja alati posti kõrval

Õpetaja magas alati vaikselt, et ei ärataks oma norskamisega õpilasi

Õpetaja suutis mõelda ka iseseisvalt, kuid kindlam oli teha seda istudes

Õpetaja mõtles alati hoolikalt, mida mõelda. Tal oli kole hirm valesti, teisiti või direktorist erinevalt mõelda

„Õpilane, mida te mõtlete?“ küsis õpetaja. „Õpetaja, mõtlen seda mida teiegi!“ vastas õpilane. „Õigesti mõtleb!“ mõtles õpetaja

Õpetajal kulus suurem osa tööajast oma olemasolu tõestamisele

Õpetaja teadis, et võitlus võimalikult vähesel pingutuse nimel nõudis suurt pingutamist

„Tahad rahu, valmistu sõjaks!“ kinnitas õpetaja endale, kui enne tööleminekut parabellumi põue pistis. Õpilased kippusid olema vägivaldsed ning ennast tuli kaitsta

Õpetaja läinud kord pankra relvataolise esemega ja saanud vastu rahataolisi esemeid

Teinekord läinud õpetaja pankra päris püstoli ja maskiga, kuid avastanud üllatuseks, et kõikidel olid maskid ees ning temalt nõuti kahemeetrise vahepidamist. Püstolit ei võtnud keegi tõsiselt, seda peeti

desinfitseerivaks vahendiks. Olnud eriolukord

Üks õpetaja oleks tahtnud pensionile minna, aga ei saanud, kuna pensionileminek oligi teda kooli õpetajaks toonud

Teine õpetaja ei tahtnud pensionile minna, kuna abikaasa ähvardas ta kodus tööle panna

Kolmas õpetaja ei läinud pensionile ise, ta viidi sinna

Õpetaja leidis hommikul pead kratsides küünte alt pinde. Sügavalt reflekteerides ehk sisekaemust korraldades tões ta, et puupea ei saaks olla õpetaja. Seega olid küünte all pinnud eilsest puulõhkumisest

„Mida te teete?“, küsis õpetaja õpilastelt. „Mitte midagi“, vastasid need. „Hea küll, tehke edasi, aga tehke seda õigesti!“ õpetas õpetaja

Õpetaja pidas suurt sisemist võitlust kirjutamaks ametijuhendisse kohustusi teha midagi konkreetset ja ise

Superagent James Bond (007) oli lemmikõpetajaga rahul. Bondile meeldis teda tutvustada kui „Õpetaja, lemmik õpetaja“

Õpetaja jälle oli suur Bondi fänn. Talle meeldis ennast tutvustada „Õpetaja, kooli õpetaja“

Õpetajale meeldisid õpilased pigem raputatult kui segatult. Neid tuligi vahel korralikult raputada

„Vaikimine kuld!“ rõhutas õpetaja, kui õpilastel suud kinni teipis

Õpetajalt küsiti, miks ta õpilasi juustest kinni hoides enda järel lohistab. Õpetaja vastanud, et ees lükata olnud liiga raske

Õpetaja oli soo suhtes neutraalne - tal oli täiesti ükskõik, kuna kõik kiskus suvalisse

Õpetaja suhtus soovahetusse positiivselt ja läks seekord hoopis Laeva soo peale jõhvikaid korjama Valikaine õpetajana valis õpetaja endale õppeaine, kooli, direktori ja õpilased

Õpetaja tahtis olla heas vormis ja seepärast valis valikaineiks riigikaitseõpetuse, kuna vastavale õpetajale eraldati (KM poolt) digilaiguline välivorm. Tänu sellele sai ta lisaks palju laike

Kaugõpe meeldis õpetajale väga – ta tundis ennast alati õpetamisest väga kaugel olevat

Õpetaja kahtlustas, et mõnda eliitgümnaasiumisse sissesäämiseks on lattu väga kõrgele tõstetud ja sissesäänud õpilased on eelnevalt kusagilt kõrghariduse omandanud

Õpetaja mõtles, et küll on näotu, et mõni õppeaine on mõnikord õpetaja nägu
 Palgapäeval tundis õpetaja piinlikkust, saades nii suure töö eest naa väikest palka
 Õpetaja ei läinudki tööle rõõmuga, vaid sõitis sinna bussiga

Õpetaja tundis, et isiksuse allakäik läheb tõusuteed

Õpetaja oli aktiivselt passiivne

Õpetaja rõõmustas peale Covid testi tulemuse teadasaamist, et keegigi kusagil teda positiivseks hindas

Kord maganud õpetaja maha tööpäeva lõpu ning pidi ületunnitöö taotluse tegema

Õpetaja selgitas õpilastele, et maailmas on ainult 2 arvamust: tema arvamus ja vale arvamus

Õpetaja otsustas otsustavalt toetada rohepööret ja pööras vaid rohelise fooritule süttimisel

Õpetaja polnud küll taimetoidu sõber, kuid eelistas seda mullatoidule

Õpetajale andis elamiseks jõudu teadmine, et tema ise võib surra, aga tema õpetus on surematu

Õpetajale ei meeldinud õpilased. Ilma nendeta olnuks koolis palju rahulikumat elu

Õpetaja tahtis karjääri teha ja läks direktori juurde. Direktor soovitas tal endale labidas muretseda ja kruusauku kaduda

Õpetaja oli nii hea, et kõigil hakkas sellest paha

Õpetaja ei lugenud kunagi Õpetajate Lehte,

sest see oli liiga tõsine ja artiklid eeldasid lugejavastutust

Õpetaja arvas, et ta võiks olla arvamusiidrid. Paraku olid teised liidrid eriarvamusel

Õpetaja mõistis, et kommunikatsioon on juhtimisfunktsioon. Paraku ei osanud ta kommunikatsiooni juhtida funktsionaalselt

Õpetaja ei teadnud isegi seda, kui palju ta tegelikult teab. Ilmset teadis ta kõigest natukene ehk midagi ja mitte millestki kõike

Õppealajuhataja küsinud õpetajalt, miks see kogu aeg istudes õpetab. Õpetaja vastanud, et ta lamades proovis, aga polnud mugav

Direktor küsinud õpetajalt, miks see altkäemaksu ei võta hinnete parandamise eest. Õpetaja vastanud, et ei pakuta

Õpetaja vaatas hommikul peeglisse – vastu vaatavat nägu tundus olevat tuttav, kuid ta ei suutnud meenutada, kus ta seda varem näinud oli

Õpetajale ei meeldinud see, et kõikidele ei saa meeldida

Õpetaja ei sallinud sallimatuid ja oli nende vastu, kes kõige vastu olid

Ühel hetkel otsustas õpetaja, et talle aitab. Oli aeg õpetajaamet maha panna ning normaalseks inimeseks hakata

Õiget Õpetajat ei õpeta keegi ei üle ega ümber, sest Õigel Õpetajal on alati õigus...

...õpetusi Õpetajast jagas õpetaja **T. Asson**

Nutitädi pidu (Smart Aunt Party. Made by Tõnis Asson)

Elas Citys[1] vanaema,
tahtis partyt[2] panna tema.
Chattis[3] smartilt[4] Facebookis[5],
sendis[6] infot outlookis[7].

Polnud mingi vanamuti,
kuna evis iPhoni[8] nuti.
Tädike vaid kõbusalt,
smailis[9] täitsa lõbusalt.

Ees tal ootas buuked[10] resto,
joogid-söögid nagu pesto[11].
Rebis superbaigi[12] kuurist,
ajas pilli very[13] tuuri.

Kihutas nii läbi linna,
police'i[14] sai haisu ninna.
Trahvi tegid valgusfoorid,
neid ta later[15] aga skoorib.

Parkis bike[16] nurga taha,
algas sitting[17] lauas maha.
Rahvas pleissi[18] draivis[19] faast[20],
ükski masin polnud saast.

Starter[21] polnudki nii paha,
ümbrikutes toodi raha.
Money[22] eest ta lendab Speini[23],
seni rüüpub valget veini.

Pudelitelt löödi korgid,
algas cool[24] drinking[25] orgy[26].
Nõnda kestis terve õhtu,
fuudi[27] kühveldati kõhtu.

Tümpsu lasti väga valjult,
dancingut[28] sai teha palju.
Finally[29] olid laual koogid,
lisaks suhkruvabad joogid.

Later[30] sünnia[31] lihtsalt endis[32],
külalised välja sendis[33].

Tädi peika tuli koolist,
oma girli[34] koju roolis.

Kuna tädil vähe pekki,
aga pangas lot of[35] plekki.
Tõstaks breadi[36] ühte kappi,
spendiks[37] weddinguga[38] pappi.

Aga tädi korvi tõi,
peika plaanid segi löi.
Ei trügi kohe sängi[39] nad,
veel arvutiga mängivad.

On tädil siingi kibe käsi,
mis enne hommikut ei väsi.
Tegid mitu shooter[40] geimi[41],
ja tädike sai palju feimi[42].

Boy[43] mängiks üle moori-skoori
ja deidiks[44] tibisid veel noori.
Kuid memm lööks kohe platsi puhtaks,
mis youngi[45] mõnnad plaanid luhtaks.

Tragi tädi reivipidu,
tugevdas vaid rahva ridu.
Memm naudib laifi[46] fullilt[47],
seldom[48] trikitab ja pullib.

Laigib[49] peol tehtud pilte,
kleebib neile juurde silte.
Rebib kildu, viskab villast,
runnib[50] üle igast sillast.

Hoiab ennast happys[51] vormis,
mis on saanud elunormiks.
Plaanib elada veel kaua,
sada aastat üle haua.

Ma luuletuse lõpetuseks
lisaks sõnad õpetuseks:
Aga ükskord algab aega,
tuleb aunty[52] mootorsaega...

[1] linnas
[2] pidu
[3] vestles
[4] meeldivalt, arukalt
[5] näoraamat
[6] saatis
[7] infovahetuskeskkond
[8] mobiiltelefon,
personaalne nutiseade
[9] naeratas
[10] broneeritud
[11] Itaalia päritolu kaste
[12] raske ja
võimas mootorratas
[13] väga
[14] politsei
[15] hiljem
[16] mootorratta
[17] istumine
[18] kohta
[19] sõitis, roolis
[20] kiiresti
[21] algus või eelroog
[22] raha
[23] Hispaaniasse
[24] lahe
[25] joomine
[26] orgia
[27] toitu
[28] tantsu
[29] lõpuks
[30] hiljem
[31] sünnipäev
[32] lõppes
[33] saatis ära
[34] tüdruk
[35] palju
[36] leiva
[37] kulutaks
[38] laulatus, pulmad
[39] voodi
[40] laskur
[41] mängu
[42] kuulsust
[43] poiss
[44] kohtaks
[45] noore
[46] elu
[47] täiega
[48] harva
[49] meeldima
[50] jookseb
[51] õnnelikus
[52] tädi

Kas nii peaks olema ja tohiks olla?

Piibe Leiger

Ma mõistan ja arvestan sinuga. Ma kiidan ja usun temasse. Seadusi saab ja peabki muutma. Nii ei tohiks ega peaks olema. Nende lausetega on midagi valesti? Tõepoolest – nii ei **peaks olema** ega **tohiks olla** – kõigis neljas lauses on midagi olulist puudu.

Tegusõnad on lauses tegusad ja tähtsad ning tihti nõuavad, et nendega seonduv käänd- või pöörsõna oleks just selles, aga mitte mõnes teises vormis (*osalen ürituses ja panustan üritusse; toetun teadmistele ja levitan teadmisi*). Seda nähtust nimetatakse tegusõna **rektsiooniks**.

Kui kasutame lauses kaht või enamat tegusõna ja püüame vältida nende juurde kuuluvate sõnade kordamist, peame ikkagi arvestama tegusõnade rektsiooni. Kui see on mõlema (mitme) tegusõna puhul sama, saamegi korduva sõna ära jätta: *Haarasin **palli** ja viskasin korvi. Ta õpetab ja toetab **mind**.* Kui aga tegusõnad nõuavad erinevat vormi (on erineva rektsiooniga), ei saa sõnade kordamist vältida. Järelikult peame ütleva: *Ma mõistan **sind** ja arvestan **sinuga**. Ma kiidan **teda** ja usun **temasse**. Seadusi saab **muuta** ja peabki **muutma**.*

Ja nii tõepoolest tohib olla ja peabki olema.

Pildi autor: Ketlin Naarits

SUVE MEENUTUSED

Reili Rebane

Arnika Aadusoo (huvijuht ja 10LO klassijuhataja): Tegelesin sel suvel siseturismiga ning külastasin Pärnut ja Saaremaad. Veetsime perega Pärnus ühe kuu nädala, mil sai meres ujutud, kuni sõrmed ja varbad krimpsu tõmbasid, ning käisime kaatriga merel: nautisime kaatritelt vettehüppeid, kiiremaid tiire ning päikeseloojangut. Palju sai grillitud ja vahukomme söödud. Soovitan võtta randa kaasa päevitustooli, lohistada see veepiirile võimalikult lähedale (paras tasakaaluharjutus selles vesiliivas), nautida vee loksumist ja lugeda samal ajal mõnda meelepärast raamatut. Ja kasuta kindlasti päevituskreemi! Sest isegi kreemi kasutades sain ma mõnusa "joodikupäevituse", eest pruun ja tagant valge. Pärnus on lemmikud Valgerand ja Reiu rand, kus on natuke vähem rahvast ja vaiksem. Õhtul aga koli linna, sest uuendatud rannaäärsed toidukohad ja lokaalid on meeletult mõnusa *vibe'iga*.

Saaremaal käsin suisa poole suguvõsaga ja kui tahad sellist päris päris "tuln maale vanaemale külla" tunnet, siis soovitan Käbruotsa puhketalu. Sõidad mööda käänelist kiviaiaga ääristatud teed eheda rookatusega talumajani, sind võtab vastu naeruline ja jutukas peremees (selline muhe saare karu), kes tekitab tunde, et oled tulnud omadele külla. Maja on hubane ja kaasaegne ühteaegu, olemas on kõik mugavaks olemiseks vajalik. Tegelikult rohkemgi veel: kausis on kommid ja puuviljad, kapis ohtralt erinevaid maitseaineid ja külmas talu oma toodang. Õues mahub katusealuse laua taha ka suurem seltskond grillilt tulnud hõrgutisi nautima ja sama suur seltskond mahub ka saunalavale. Viskad ühe kõvema leili, istud sauna ette pingile, vaatad tähistaevast, eemalt kostub merekohin - idüll.

Käsin vaatamas Comedy Estoniat, ei pettunud. Poisid oma tuntud headuses. Igal aastal on mul kohustuslik ka Tartuff. Terve Raekoja plats on koos, vaikselt, ja vaatab tähistaeva all filmi. Selles on midagi maagilist. Tartus on armastust.

See ei ole küll otseselt klassikaline suvetegevus, aga...ma tegin *tattoo*, või noh, lausa kaks. Ja võin

õelda, et kui ilm meenutab Ibizat ja tahaks ainult päikese käes ja vees elada, siis see on üsna loll mõte, sest 2 nädalat ei tohi ujuda ja päikese käes olla. Seega soovitan oodata kehvemat ilma. Aga ei kahetse.

Lisaks käisin sõbra langevarjuhüpetel vaimseks toeks. Vaatasin 6 tundi, kuidas 6 lennukitait inimesi lendas taevasse ja sealt alla hüppas. Mingil põhjusel otsustas mu sõber minna viimase lennuki peale. Nüüd on mul tunne, et see on ikka asi, mille peab elus vähemalt korra ära tegema. Räägin mina - inimene, kellel hakkab kikivarvul seistes pea ringi käima:D.

Karin Tepaskent (matemaatikaõpetaja ja 10 IT klassijuhataja): Minu suvi oli seiklusterohke. Osalesin suve alguses Võru pärimustantsu festivalil, millest olen 8 aastat osa võtnud pilli mängides, sel aastal aitasin tantse õpetada. Tänavu oli kavas 3 tantsuorienteerumist ning 19 tänavatantsu.

Suve jooksul jõudsin teha Eestis väikeseid ringreise. Taasavastasin varasemalt külastatud Peipsiäärt ning oma kodukandi ehk Võrumaa ümbrust. Samuti tegin sõidu Võrtsjärve äärde, kus külastasin mõned aastad tagasi ehitatud laudteed Oiu sadamas. Luhale on ehitatud mitmetasandiline matkarada, mis kulgeb peaaegu Võrtsjärveni välja. Selle lähedal asub ka

vaatetorn, millest saab imelise vaate järvele. Soovitan seda kohta külastada teistelgi.

Peale rändamise osalesin kahel suvel toimunud koolituspäeval. Narva-Jõesuus toimus 3-päevane seminar informaatika- ning matemaatikaõpetajatele, kus viisin läbi töötuba, mille teemaks oli minu magistritöö "Geogebra liitreaalsuse kasutamine matemaatikatunnis". Kahel päeval toimusid osalejatele loengud ning viimasel päeval said nad saadud teadmisi rakendada. Jõgevamaal Voore Puhkekeskuses toimusid samuti 3-päevased matemaatikaõpetajate suvepäevad, kus tegin ettekande "Stereomeetria ülesanded kitsale matemaatikale, liitreaalsus".

Anneli Leima (muusikaõpetaja): Minu suved mööduvad enamasti Setomaal, kus meil käib suviti palju sõpru külas. Selle kõrval on traditsioonilised üritused Seto folk ja Ostrova festival, kus ma ka sel aastal käisin erinevaid toredaid esinejaid kuulamas (Puuluup, Hõim, NOËP, Justament jne). Igal aastal käime sõbrannadega rattamatkal. Seekord sõitsime risti-põiki läbi Vormsi saare. Väga huvitava ajaloo ja kultuuriga saar! Nautisime sooja pilvitut ilma sel ajal, kui Tartus oli paduvihm ja uputus. Augustikuusse mahtus veel muusikalaager meie õue peal ja Seto Kuningriik ilusas Lobotka külas Värskla lahe kaldal. Oli väga mõnus suvi, kus sai hästi puhata, palju ujumas käia ja heade sõpradega koos olla.

Pildid: Mathias Mõttuse erakogu

Mathias Mõttus (IT-juht): Meie perel on suvest mõnused mälestused. Kuna kõik algas kuuma-lainega, otsime omale kuskil juunis telgi ja põrutasime igal võimalikul juhul sellega kuskile Eesti nurga, nii sattusime näiteks jaanipäeva hommikul Kauksi randa ja õhtuks olime juba Kabli kandis. Mitu korda külastasime Pärnut ja Haapsalu kanti, samuti sai käidud Saaremaal - nii mererannas kui ka SPA-s. Vahepeal jõudsimme niisama kodus olla, kohalikud mänguväljakud on äärmiselt lõbusad ja lodjakoja rand pakub iga päev uut avastamist.

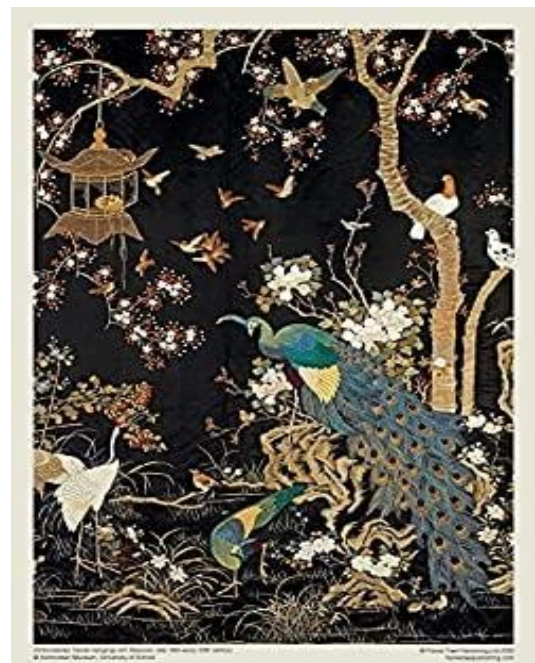
Seikluslikuks muutis trippimise see, et minu naine ootas suve lõpus sündinud beebit ja meiega oli kaasas 2-aastane tegelane, kellega ei hakanud hetkekski igav. Selle kambaga sai loomulikult käidud Lottemaal, kus mitmed praegused ja juba lõpetanud TTG gümnasistid töötasid. Suve lõpus veel rongisõit Reola kanti, kus isa-tütrelennumuuseumi külastus vältas koguni 6 tundi ning juba tuligi tööle naasta. Võimas suvi!

Aleksandr Kirpu (keemiaõpetaja ja 10TE klassijuhtaja): Suvel, peale jaanipäeva seadsin suuna Soome poole, kus käisin kuu aega tööl. Töö-ülesandeks oli korjata maasikaid. Seda olen tegemas käinud juba 9 aastat, kuid tänavune jääb kahjuks viimaseks. Peale Soomest tulekut sai käidud nädalake Bulgaarias puhkusel. Sealne õhkkond oli täitsa teistsugune - keegi otseselt ei täitnud seatud piiranguid ning huvitav oli ka see, et pooled hotellid olid üldse kinni.

Eestisse naastes oli puhkus juba peaaegu läbi saamas. Viimaseid vabu päevi sai kasutada Eestis väikeseks ringreisiks. Külastasime näiteks Narvat ning sealset renoveeritud linnust.

Liia Vijand-Lind (ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja): Käisin suvel Suurbritannias, kus külastasin Londonit ja Oxfordshire'i. Inglismaa on pika ja põneva ajaloo riik, mille muuseumid on kõnekad ja heade väljapanekutega, seega julgen soovitada. Olen varasemalt külastanud mitmeid piirkondi ja seekord võtsin ette Lõuna-Inglismaa.

Käisin Science Museumis, Natural History Museumis ja British Museumis ning National Gallerys, kus kindlasti paelus mind enim van Goghi maalide näitus, mida olin ammu näha soovinud. Tool võib ikka imeiline olla küll! Lisaks Ashmoleoni muuseum Oxfordis ja sealne Jaapani väljapanek oli eksootiline. Ja sealt sai muidugi koju toodud 1000ne pusle Jaapani

seinavaibast. Tuleb tunnustada, et selle kokku panemine õpetajana tundub müstika, kuid siiski ei ole ma jätnud lootust ... aga ükskord tuleb aega...

Muusikalisest poolest kosutas hinge *a cappella* kontsert, mis oli pühendatud meile. Ja ehk kõige huvitavam tegevus oli kroketi mängimine, kus mind juhendas 92aastane inglise vanahärra, kes on selle ala proff. Õnneks oli tal kannatust ja sai palju nalja, mis on ju elus peamine!

Tristan Georg Talur (12LO): See suvi oli minu jaoks töökas. Suurema osa oma vaheajast käisin tööl Büroodisain OÜ-s, kus oli minu ülesandeks erinevate toodete pakendamine: peamiselt kalendrid, märkmikud jne. Töövälisel ajal nautisin vaba aega puhates. Teenitud palga eest tasusin autokooli kursuse.

Anette Ertsu (12ME): Suure osa suvest olin lapsehoidja, mis oli minu jaoks töö ja lõbu koos, sest lastega on huvitav tegeleda. Jõudsin suve jooksul käia ka Bulgaarias nädalasel reisil. Sealne olustik tundus väga mõnus ning piiranguid seal nagu ei olekski eksisteerinud, sest keegi neid otseselt ei järelinud. Temperatuur oli üldiselt väga soe (+32 kraadi) ning palju aega veetsime ringi vaadates või mere ääres. Suvel oli ka minu sünnipäev, mida koos sõpradega tähistasime.

Aune Altmäe (10ME): Olin suhteliselt terve suve kodus või veetsin seda koos sõpradega. Käisin Mustvees, kus toimus linnapäevade üritus ning seal esinesid Rolf Roosalu, 2 Quick Start ja Mait Maltis. Olles ise küll introvertne inimene, sain ma enda jaoks sellelt ürituselt kogemuse uute inimestega suheldes. Enda jaoks oli kõige huvitavam ilmselt see, kui ühe päeva jooksul sõitsin rattaga maha 45km.

Suvel pidasin ka oma sünnipäeva, mis arvatavasti jääb mulle alatiseks meelde, sest istusime sõpradega öösel laululava katusel ning vaatasime tähistaevast.

Helen Lang (12LO): Selle aasta suvi oli arvatavasti üks mu kõige aktiivsemaid suvesid üldse. Sai käidud sõpradega kahel suuremal matkal Eestis - üks Vainupea ja Käsmu kandis ning teine Kiidjärvel - tähistasime kahe tuttava kooli lõpetamist, käisin perega Viljandi ringreisil, Tallinna merepäevadel purjetamas ja palju muud.

Mõnusat meelelahutust pakkusid Viljandi ja Viru folgid, kus sai kuulata mõnusat muusikat, nautida hetke ning avastasin ka enda jaoks uusi põnevaid artiste, keda kuulata.

Üheks kõige suuremaks sündmuseks minu jaoks oli arvatavasti see, kui Saksamaalt tuli Eestisse nädalaks külla minu jaoks väga lähedane inimene. Näitasime talle erinevaid paiku - Tallinna ja Tartu vaatamisväärsusi ning Taevaskoja loodust - ja veetsime lihtsalt meeldivat aega koos.

Teiseks suurimaks sündmuseks saab pidada sõbrannaga käidud Madeira reisi, kus käisime veel enne kooli algust.

Leena Isabel Pizzolante (12IT): Minu suvi möödus suurema osa ajast kodust eemal olles ning sõpradega seltsis, kellega sai koos palju tehtud: võrkpalli mängitud, süüa tehtud, filmiõhtuid tehtud ja palju muud. Palju sai ringi sõidetud ka ratastega ning

tegevuste planeerimine toimus tavaliselt käigupealt.

Käisin koos sõpradega kõikvõimalikel festivalidel, nagu Folk Rokib Tartus, Viljandi pärimusmuusika festival, Rebasemõisa festival jne, üheks neist oli sõbranna ema sünnipäev, mida kutsutakse Lillfestiks. 10 päeva veetsin Sisevete festivali raames lodjaga Peipsi järvel. See oli päris omaette kogemus, sest lodjal oli umbes 30 inimest ning igavust seal ei tekkinud. Inimesed magasid seal kõikvõimalikes kohtades, näiteks riulitel, põrandal ning isegi katusel, tekid või padjad said need, kes olid kõige kiiremad. Oli ka olukordi, kus õhtul jäin magama ühtede inimeste kõrval ning hommikul magasid mu lähedal juba teised inimesed. Tegin lodjal vabatahtlikku tööd, ehitades koos lastega lodjamudeleid.

Suve jooksul külastasin Karula kandis sõpru, kes peavad koduloomana kaamelit. Kõige pikem aeg, mis kodus veetsin, oli umbes nädal, sest siis olin vähekeene töbine.

Umbes 70-80% ajast käisin ringi paljajalu, kuid kandsin endaga siiski kaasas jalanõusid (pidin selleks õmblema koti külge eraldi aasa, et karabiiniga need oma koti külge kinnitada), sest terava kruusa peal tantsida või pikalt käia polnud just kõige meeldivam.

Romili Kiin (12ME): Sel suvel sai käidud Pärnus, nagu kombeks on olnud, ning sel aastal sai külastatud ka Saaremaad. Hästi on meeles see, kui käisime Panga pangal, sest leidsime sealt palju ilusaid kristallilisi kivisid. Kontserte kahjuks see aasta ei külastanud, sest nende hinnad olid minu arvates väheke kallid. Suve jooksul jõudsin käia ka poes tööl.

Reimond Ritson (12LO): Peamiselt olin suvel G4S-is tööl Anne kanali rannavalves, kus tööpäevad algasid 10 hommikul ning lõppesid alles 9 õhtul. Töökäimise põhjuseks oli see, et suvel väga igav ei hakkaks ning loomulikult oli palga saamine töö eest suureks boonuseks. Umbes suve keskpaigas olin abiks Rally Estonia töömeeskonnas, kus aitasin turvata vajalikke kohti. Üheks neist oli näiteks torn, mille otsa oli seatud erinevat tehnikat ralli toimumise ajaks ning kuhu oli inimestel suur kiusatus ronida, et saada üritusest paremat ülevaadet.

Töövälisel ajal tegelesin kodus näiteks uue suitsuahju ehitamisega, mille käigus õppisin keevitusaparaati paremini kasutama ning lõpptulemuseks valmis korralikum ahi, kui oli eelmine. Muud vaba aega kasutasin lihtsalt puhkamiseks.

Piltide autorid: Helen Lang, Leena Isabel Pizzolante

Oliver Tummeleht (11TE): Osa oma suvest käisin töömalevas, et teenida natukene taskuraha, et ei peaks Tartust maale minema. Augustis käisin Valgas vaatamas Militaarfestivali ning umbes poolest augustist veetsin oma aega koolis, kus tegelesin peamiselt tehnoloogiaga.

Hanna Heromine Heinla (12ME): Käisime perega suvel Purekkari neemel telkimas. Sellest on meil perega saanud iga-aastane traditsioon. Ööbisime rannal riidest madratsite peal, läbi mille oli liiva tunda. Loomulikult käisime ka meres ujumas. Avatud talupäevade ajal olin abiks ka oma tuttavatel, kes ostsid omale Lüganuse kiriku mõisa.

Eveliis Usar (12KU): Suvel sõitsin näiteks rattaga Elvasse, kus käisin lihtsalt ringi uudistamas ja kolamas või aitasin onul tema kahte kassi hoida, kui teda kodus polnud. Samuti sai käidud Gotlandil väikesel reisil, kus leidsin maast vedelemas huvitava ehte, mille võtsin endaga koju kaasa.

Suvel toimus ka kunstilaager, millest osa võtsin. Sellest on mul meeles seik, kui teiste laagrilistega eksisime öises Viljandis ära.

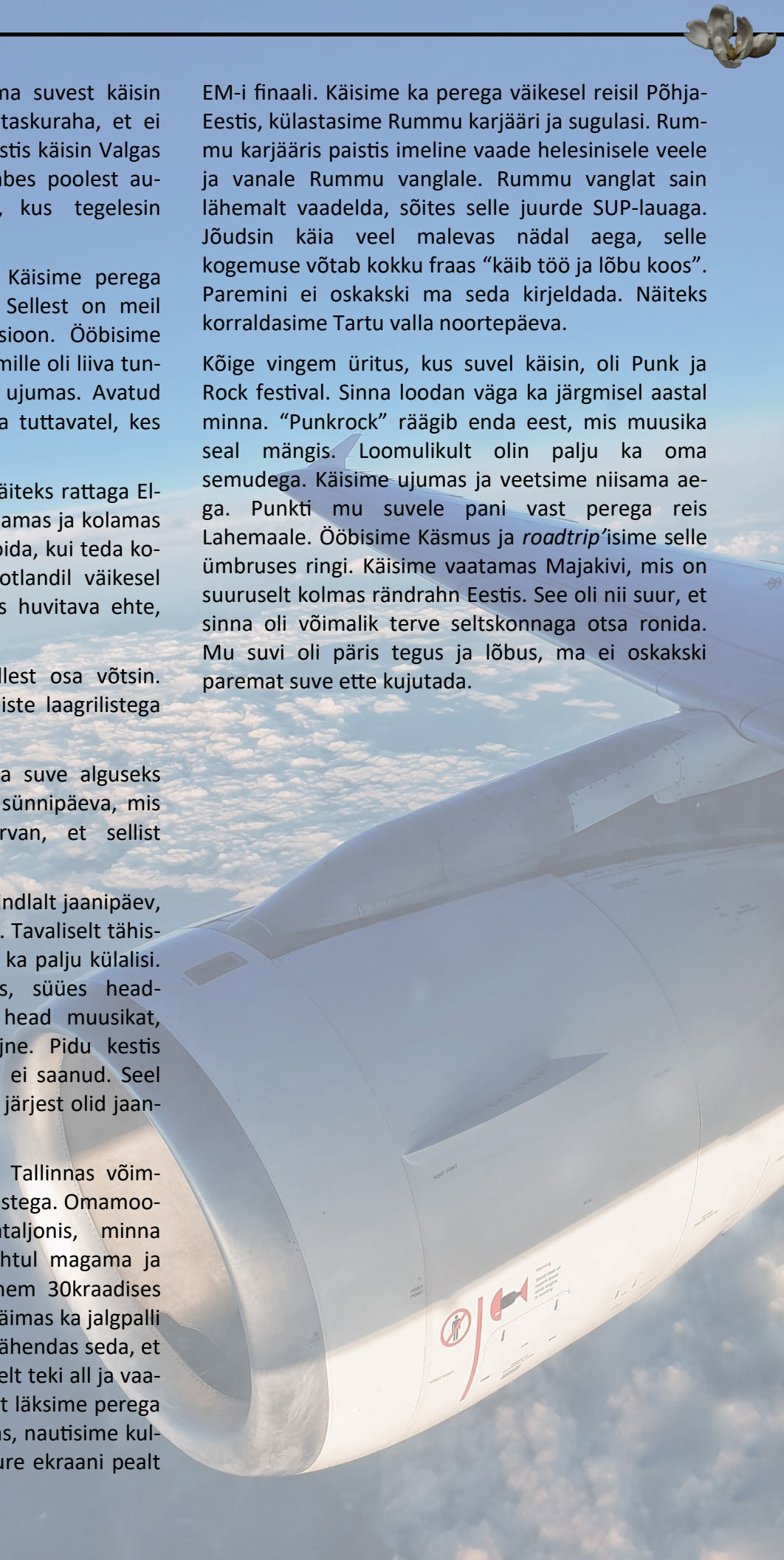
Terli Tristina Laurits (10ME): Enda suve alguseks peaksin 9. klassi lõpupidu ja oma sünnipäeva, mis olid juhtumisi samal päeval. Arvan, et sellist kogemust pole just paljudel.

Üks mu suve lemmiksündmusi on kindlalt jaanipäev, mis on ühtlasi ka minu lemmikpüha. Tavaliselt tähistame seda kodus ning tihti on meil ka palju külalisi. Pidupäeva tähistame lõket tehes, süües headparemat, käies saunas, kuulates head muusikat, tantsides, mängides jaanimänge jne. Pidus kestis hommikuni ehk siis pikka und eriti ei saanud. Seel suvel juhtus kuidagi nii, et 5 päeva järjest olid jaanid. Pidus ei tahtnudki läbi saada.

Peale jaane käisin ma nädal aega Tallinnas võimlemispeol kodutütarde ja noorkotkastega. Omamoodi kogemus oli ööbida vahipataljonis, minna päikselisel palaval suvel kell 10 öhtul magama ja hommikul vara alustada enam-vähem 30kraadises palavuses tantsimist. Sellel ajal oli käimas ka jalgpalli EM, aga mängud olid ju öhtul, mis tähendas seda, et kui teised magasid, istusin ma vaikselt teki all ja vaatasin otseülekanne. Pärast Tallinnat läksime perega Pärnusse. Päeval päevitasime rannas, nautisime kultuuri ja öhtul vaatasime rannas suure ekraani pealt

EM-i finaali. Käisime ka perega väikesel reisil Põhja-Eestis, külastasime Rummu karjääri ja sugulasi. Rummu karjääris paistis imeline vaade helesinisele veele ja vanale Rummu vanglale. Rummu vanglat sain lähemalt vaadelda, sõites selle juurde SUP-lauaga. Jõudsin käia veel malevas nädal aega, selle kogemuse võtab kokku fraas “käib töö ja lõbu koos”. Paremini ei oskakski ma seda kirjeldada. Näiteks korraldasime Tartu valla noortepäeva.

Kõige vingem üritus, kus suvel käisin, oli Punk ja Rock festival. Sinna loodan väga ka järgmisel aastal minna. “Punkrock” räägib enda eest, mis muusika seal mängis. Loomulikult olin palju ka oma semudega. Käisime ujumas ja veetsime niisama aega. Punkti mu suvele pani vast perega reis Lahemaale. Ööbisime Käsmus ja *roadtrip*’isime selle ümbruses ringi. Käisime vaatamas Majakivi, mis on suuruselt kolmas rändrahn Eestis. See oli nii suur, et sinna oli võimalik terve seltskonnaga otsa ronida. Mu suvi oli päris tegus ja lõbus, ma ei oskakski paremat suve ette kujutada.

Pildi autor: Ketlin Naarits

SUMMELI moosi retsept

Vaja läheb:
 2.5 kg õunu
 200 g kultuur
 pihlakaid
 (hoia enne
 sügarkülmas)
 neid võiks
 leida koodi
 ümbruses ☺

VALMISTAMINE:
 Keeda potis õun
 ja kultuuri pihlakad

kokku nii kaua, ~ mõnusaks seguks ~
 kui see on ühtlane
 mass. Kui tunned, et nüüd võiks
 seda juba moosiks nimetada siis
 võta tulelt ära ja aseta jahtuma.
 Serveeri saial koos juustuga!

@tamme.leht